

Yech kwaan mkee lo re xaa Israel

Dios ngunii lo re myet kwaan xgann xaa, Jesucrist

1 ¹ Yilo, Dios ngunii lo re xey be xaa yilo, zyen doo welt nu zyen doo mod, kwent kwaan ngunii re xaa kwaan mzaa kwent kwaan nzhé Dios lo lee xaa yilo; ² per lee nal, re mbizh gwluzh ne, ngunii xaa lo be kwaan Xgann xaa, xaa kayaa rese xcheen xaa, nu kwaan lee xaa mdexkwaa Dios yizhyo nu yiba nu rese kwaan nzhi lo yizhyo. ³ Lee xaa nak xni cheen Dios, nu lal nak xaa ke Dios, nu kwaan wdizh ngezh cheen xaa nle zee nanluxt rese kwaan. Nu gorna ngulo mle nzhul xaa be lo re jwalt cheen be, mzob xaa lad li lo Dios, Pa Nabeyy Dios leen yiba.

Lee xgann Dios nonra lo re mandad cheen Dios

⁴ Nu lee Jesucrist nonra lo re mandad cheen Dios, nel ne be lee xaa mkayaa tub le xaa kwaan mas non ke le re xmandad Dios. ⁵ Nel Dios nik tub welt nanzhét lo mandad cheen:

Lu nak xgaan na;
na mle zee ngol lu nalzhe. [Sal. 2:7]

Nu stub pa lal nzhé xaa:

Na gak xuz xaa,
nu lee lu nak xgaan na. [2 Sam. 7:14]

⁶ Per gorna mxaal xaa tubka Xgann xaa lo yizhyo, nzhé xaa stub pa lo Xkyech Dios:

Rese mandad cheen Dios nzhaal gool lo xaa. [Dt. 32:43]

⁷ Gorna nzaa xaa kwent cheen mandad cheen xaa, nzhé xaa:

Lee xmandad na nak mod mbi, nu mod luzh bal. [Sal. 104:4]

⁸ Per gorna nzaa xaa kwent cheen Xgann xaa, nzhé xaa lo xaa:

Lu nak Dios nu lee yalnabeyy cheen lu nak tira,
nu naka tub yalnabeyy kwaan nali.

⁹ Mkela lu re kwaan nali nu mnayii lu ne lu re kwaan nawent;
kwaanzee lee Dios, xaa nak Xdios lu, mzob lu zee nabeyy lu,
nu mle xaa mas chul gak lextoo lu ke lextoo re wechxinn lu.

[Sal. 45:6-7]

¹⁰ Noka nzhé xaa lo Xgann xaa:

Xaa Nabeyy, lu mdexkwaa yizhyo nu yiba kwaan yaa lu axta yilotlaka.

¹¹ Nzho tub mbizh lux rop kwaane,
per lee lu tira naluxt.

Ropse kwaane yex mod nzhex ler;

¹² nu duuzha mod tub ler,
gorna koche xaa xab xaa.

Per lee lu nayext;

nu lee yalnaban cheen lu tira naluxt. [Sal. 102:25-27]

¹³ Dios nik tub welt nanzhét lo tub mandad cheen xaa:

Zob lad li lo na,

axtaka chezhin na rese xaa nayii ne lu,

zee kichxub xaa lo lu,

nu zee gak xaa mod tub kwaan zhib lu nii lu tich. [Sal. 110:1]

¹⁴ Kwaan nii na nak: Lee re mandad cheen Dios nak mbi, xaa nkee zhiin lo xaa, nu nxaal xaa xaa nle yudar re xaa nak kwent kayaa yalnaban kwaan tira.

Nzhaal gon be wdizh chul cheen yalnaban

2 ¹ Kwaanzee nkinra le be kwaan né wdizh chul kwaan mzaa xaa kwent lo be, napa chepga chepga kalaa beya. ² Nel chelee wdizh kwaan nzhé re mandad cheen Dios lo Ches non, nu re xaa kwaan nambinta nu namleta mted xaa xaa bid, ³ telisa ded be bid chelee be naselazht be wdizh chul ne cheen yalnaban kwaan tira, kwaan nonra. Lee re be ne, wli nak wdizh chul ne, nel yilotlaka lee Xaa Nabeyy mzaa kwent cheena, nu noka re xaa mbina mzaa kwent cheena lo be. ⁴ Dios mlu wli nak re wdizh chul ne lo be, nel mle xaa zyen kwaan gro doo nu mzelazh xaa re kwaan lo be, nu kwaane mle Mbi Naban modxa nzhekla Dios.

Jesucrist ngok myet kwenta re be

⁵ Kwaanzee nanabeyyt re mandad cheen Dios yizhyo kub kwaan kazaa nu kwent. ⁶ Nel nzho tub pa lo Xkyech Dios nkee:

Nzak na nanont re myet yizhyo,

kwaanzee ndedyall na ne na xomod nselazh lu re myet nu nkanap lu xaa.

⁷ Naxchet mle nanont lu xaa lo re mandad cheen lu,

nixa sbaa mzaa lu yalnabeyy lo xaa,

nu mle non lu xaa;

⁸ nu mle lu zee nabeyy xaa lo rese kwaan. [Sal. 8:4-6]

Nu snee mle Dios zee nabeyy xaa lo rese kwaan, nu nik tub kwaan nanabeyyt lo xaa, per zer yun lee xaa nabeyy lo re rese kwaan. ⁹ Per nal ne be lee Jesús ngut kwent cheen re jwalt cheen re myet, nel nkela Dios re myet. Nu nixa naxchet mle nanont Dios Jesús lo re mandad cheen xaa nu mded xaa bid nu ngut xaa, lee nal ne be lee Dios mzaa yalnabeyy lo xaa zee gon rese xaa xtizh xaa.

¹⁰ Kwaanzee mle Dios Jesús tub xaa nali doo, nu lee xaa nak xaa mdexkwaa rese kwaan nu kwaan yalnabeyy cheen xaa rese kwaan nanluxt. Mle xaa Jesús tub xaa nali doo kwent cheen re bid kwaan mded xaa zee nzho mod wee Jesús zyen doo xaa, gak xaa xinn Dios, naz

pa chul cheen Dios. ¹¹ Nu tubka Xuz re be, xaa kwaan nle nzhul myet, nu re xaa ngok nzhul. Kwaanzee nantont Jesús nii xaa lo re be: “wech” nu “bzan”, ¹² nel nzhé xaa lo Xkyech Dios:

Za na kwent cheen lu lo re wech nu lo re bzan,
nu gol na lo lu tubka kwaan re xaa ne. [Sal. 22:22]

¹³ Noka nkee lo Xkyech Dios:

Wii na lo Dios. [Is. 8:17]

Nu noka nzhé xaa stub welt:

Nee nzo na kwaan re xiin na,
xaa mzaa Dios lo na. [Is. 8:18]

¹⁴ Nu Jesús ngok myet mod re be, xaa nak xinn Dios, nu gorna ngut xaa mle xaa gan lo xaa nabeyy lo yalgut, xaa nak Maxuu, zee luux xaa xaa. ¹⁵ Nu snee msela xaa re xaa kwaan nabeyy yalgut lo, xaa kwaan rese mbizh kwaan mban, nzheb yet. ¹⁶ Kwaan wli nak: Lee xaa myaad zee nalet xaa yudar re mandad cheen Dios sinka le xaa yudar be, xaa nak dii cheen Abraham. ¹⁷ Nu kwaanree nkin ngok xaa myet, lal kwaan be, kwenta re wech xaa nu re bzan xaa, zee nzho mod gak xaa lo Dios tub xaa nlesla ne re wech nu re bzan; nu sbaa ngok xaa ngwleyy non doo, xaa nali nak, xaa nseleyy myet, nu snee mle xaa gan chee xaa jwalt cheen re myet. ¹⁸ Nu mkiil Maxuu xaa leezha mded xaa bid, kwaanree nal nzho mod le xaa yudar re myet leezha nkiil Maxuu be.

Nonra Jesús lo Ches

3 ¹ Kwaanree wech nu bzan, xaa nambey nak, nel Dios mrezh re be zee nya be naz yiba, tubka nzhaal wii be lo Jesucrist, xaa mxaal Dios, nu xaa nak ngwleyy non doo cheen be. ² Lee xaa ngok tub xaa nali lo Dios, mod ngok Ches, dubse leezha mkee xaa zhiin lo re xaa Dios. ³ Per nzhaalra wii xaa lo Jesús ke lo Ches, mod ngwiira xaa lo tub xaa nza yoo ke lo yoo. ⁴ Zyen doo xaa nzho mod za yoo, per Dios nak xaa ndexkwaa rese kwaan. ⁵ Kwaanree Ches, xaa ngok xmos Dios, ngok xaa tub xaa nali lo re xaa Dios, nu lee xaa mlu cho kwaan zle Dios. ⁶ Per Jesucrist, nak mer Xgann Dios, nak xaa tub xaa nali lo re xaa Dios, xaa nak re be. Nu nak be xaa xaa, chelee be kwaan dub lextoo be, ngwii be lo kwaan nkambaz be axta kayaa beya, nu nyakla be zaa be kwent cheena.

Nalenedt be lextoo be zee kayaa be pa chul cheen Dios

⁷ Kwaanree mod nzhé Mbi Naban lo Xkyech Dios:

Cheleeya nalzhe kayon gu kwaan né Dios,

⁸ nalenedt gu lextoo gu, mod mle re xey gu xaa yilo,

leezha mle xaa nayii na gorna nambint xaa xtizh na naz wen.

⁹ Namzeyalt re xey gu wii lo na naz wen,

nixa tub choo liin mle na kwaan gro lo xaa.

¹⁰ Kwaanzee mnayii na ne na re xaa zee,
nu nzhé na:

“Tubka mlened xaa lextoo xaa,
kwaanzee namzet xaa xnaz na”.

¹¹ Kwaanzee lo yalnayii cheen na nii na,
wlipa na tira nyent mod zeeb xaa pa mdexkwaa na le xaa deskans.

[Sal. 95:7-11]

¹² Kwaanzee wech nu bzan kanap be be, napa lee lextoo tub be kayak
nakap nu kayak neda lo re kwaan nak xcheen Dios, zeeka laa be Dios,
xaa tubka mban. ¹³ Mas wen nalzhe le be gak nye lextoo re wechxinn be,
napa lee tub be kayak ned lextoo lo yalnCADE cheen re kwaan nawent.

¹⁴ Nel tubka nak be kwaan Jesucrist, chelee be tubka ngwii be lo xaa,
modxa mzelo be nu sbaaka gak be axta mbizh gwLuzhtlaka.

¹⁵ Nu kwaanzee, lo Xkyech Dios nkee:

Cheleeya nalzhe kayon gu kwaan né Dios,
nalenedt gu lextoo gu,

mod mle re xey gu xaa yilo,

leezha mle xaa zee nayii na. [Sal. 95:7-8]

¹⁶ ¿Xana re xaa mbin kwaan nzhé Dios nu namlet xaaya? Xaa ne nak
rese xaa kwaan mloo Ches yizhyo Egipto. ¹⁷ ¿Nu cho lo xaa mnayii Dios
tub choo liin? Mnayii Dios lo re xaa mle jwalt, nu leeka wen ngut xaa.

¹⁸ ¿Nu cho lo re xaa mcheroo Dios zee narept xaa pa nzho mod le xaa
deskans? Namrept re xaa nambint xtizh Dios. ¹⁹ Kwaanzee klar doo
naka, lee re xaa ne nyent mod ngzeeb pa nzhé Dios zaa Dios lo xaa, nel
namwiit xaa lo Dios.

4 ¹ Kwaanzee dubse nal, nzhaal kanap be be, nel seetaka nzaa xaa
diizh zeeb be pa mdexkwaa xaa le be deskans, napa lee tub re be
nalet gan zeeba. ² Nel noka lo re be mzaa xaa kwent cheen wdizh chul
ne mod lo re xaa zee; per lo re xaa zee nik tub sirb namleta, nel namwiit
xaa lo Dios. ³ Per lee re be, xaa ngwii lo Jesucrist, zeeb be pa nzho
deskans, mod nguné Dios:

Kwaanzee lo yalnayii cheen na ngunii na,

nazeebt xaa pa mdexkwaa na le xaa deskans. [Sal. 95:11]

Per nixa nzhé xaa kwaane, Dios ngulo mdexkwaa re kwaane, axta gorna
ngulo mdexkwaa xaa yizhyo; ⁴ nel stub pa lo Xkyech Dios, nzaa xaa
kwent cheen mbizh gazh, paro nzhé xaa:

Dios mle deskans mbizh gazh

gorna ngulo mle xaa rese xchiin xaa. [Gn. 2:2]

⁵ Nu noka stub pa nkee lo Xkyech Dios nzhé:

Nazeebt xaa pa nle na deskans. [Sal. 95:11]

⁶ Kwaanzee seetaka nzho jwalt zeeb lak xaa baa, pa nzho deskans cheen
Dios. Nu re xaa mbin wdizh chul cheen Dios yilo, nixa mbin xaa wdizh
chul, namzeebt xaa pa nzho deskans cheen Dios nel nanet xaa gon xaa

xtizh Dios. ⁷ Kwaanzee lee Dios mbare mleey stub mbizh kwaan nak nalzhe, mod mzaa xaa kwent lo re kwaan mkee rey David gwluh lo Xkyech Dios:

Cheleeya nalzhe kayon gu kwaan né Dios,
nalenedt gu lextoo gu. [Sal. 95:7-8]

⁸ Chol ngulola mzaa Josué pa nzho deskans lo re xey be, xaa nak dii cheen Israel, nangzaat Dios kwent cheen stub mbizh. ⁹ Kwaanzee seesa nzho deskans kwaan zaa Dios, kwaan nkambaz re be, xaa nak xaa Dios; ¹⁰ nel leezha nzeeb tub xaa baa, pa nle Dios deskans, nakeetra xaa zhiin, mod namkeetra Dios zhiin. ¹¹ Kwaanzee tubka nzhaal le be jwers lo be zee zeeb be baa, pa nzho deskans cheen Dios; zee nik tub be nalet re kwaan nawent kwaan mle re xey be, xaa kwaan nambint xtizh Dios, re xaa kwaan tira nguyo.

¹² Nel lee xtizh Dios nkano yalnaban nu yalnabeyy, nu nlaya axta leen lextoo xaa, nu deda axta lo mbi naban cheen xaa nu axta lo xgab cheen xaa. Nu mas ndoxa ke tub espad kwaan ndox rop lad lo, nu naka mod tub kuchi ndox doo kwaan ndedyo axta zhit byol nu axta leen zhit pa mas nech. Kwaanzee lee xtizh Dios nzho mod lu klar re xgab cheen xaa nu re kwaan nzhekla xaa le xaa. ¹³ Nu rese kwaan mdexkwaa Dios nyent mod kaxlaan be lo xaa; rese nlu lo xaa, xaa kwaan nzhaal zaa re be kwent lo.

Jesucrist nak ngwleey non doo lo be

¹⁴ Jesús nak Xgann Dios nu nak xaa ngwleey non doo lo be, nu mrep xaa yiba. Kwaanzee nzhaal tubka wii be lo xaa. ¹⁵ Nel lee xaa nak ngwleey non doo lo be, nu nlesla xaa ne xaa be lo re jwalt cheen be; nel noka lee xaa mkiil Maxuu mod nkiil Maxuu be nal, per nik tub welt namlet xaa jwalt. ¹⁶ Kwaanzee kwaan dub lextoo be bii be gax lo Dios, xaa nzob nabeyy naz yiba, nel nkela xaa be nu nlesla xaa ne xaa be nu nle xaa yudar be leezha nkin be tub kwaan.

5 ¹ Rese ngwleey non doo mleey Dios lo re myet, nu mzo Dios xaa zee nii xaa kwent cheen myet lo Dios, nu zee nzaa xaa gon nu nteed xaa ma kwent cheen jwalt cheen re xaa. ² Nel noka ngwleey nle jwalt, zee nlesla xaa ne xaa re xaa nanet xana kwaan wen, re xaa kwaan nzha naz nawent; ³ nu kwaanzee nkin teed xaa tub ma lo Dios kwent jwalt cheen lee xaa, nu kwent jwalt cheen re sawlazzh xaa. ⁴ Nu nik tub xaa nyent mod le zhiin ne, chelee Dios nangbeeyt xaa lo re myet, mod mleey xaa Aarón. ⁵ Nu leeka snee, Jesucrist namleeyt xaa leeka lee xaa gak xaa ngwleey non doo, sinka Dios mleey xaa, nel lo lee xaa nzhé Dios:

Lu nak xgaan na;
na mle zee ngol lu nalzhe. [Sal. 2:7]

⁶ Nu noka nzhé Dios lo xaa stub pa lo Xkyech Dios:

Lu nak tub ngwleyy tira,
mod gok Melquisedec. [Sal. 110:4]

⁷ Nu gorna nzoka Jesucrist lo yizhyo ne, mbinn xaa, nu ngunii xaa lo Dios nu ngunaab xaa zyen doo welt kwaan dub lextoo xaa, nel nela xaa Dios nzho mod koo xaa lo yalgut, nu noka mkenzha Dios kwaan nzhé xaa nel mzheb xaa ne xaa Dios. ⁸ Nixa nak xaa Xgann Dios, mseed xaa mbin xaa xtizh Dios lo re bid kwaan mded xaa, ⁹ nu gok xaa tub xaa nali doo, nu lo re kwaane mle zee gok xaa tub xaa nzaa yalnaban kwaan tira lo re xaa nzhon xtizh xaa, ¹⁰ zee mle Dios xaa ngwleyy non doo lo be mod Melquisedec.

Nzhaal gak be mod xaa gro lo re xcheen Jesucrist

¹¹ Kwent cheen kwaane, nkano nu zyen doo kwaan nii nu lo gu, per nagan doo zaa nu kwenta, nel lee re gu nak xaa ned doo. ¹² Nu nzhalatyemp mzelo gu ngwii gu lo Dios, nu nala nzhaala gak gu maestr, per nkin gu stub naz xaa lu re kwaan non cheen Dios lo gu, kwaan nak mod simyent cheen tub yoo. ¿Chozhiin nzhak gu mod tub madoo kwaan nkin go nizh, nyent mod gaw gu kwaan nzhaw xaa gro? ¹³ Nel re xaa nak mod madoo kwaan nzho nizh, nanlabeyyt xaa cho kwaan nak kwaan wen. ¹⁴ Per lee re xaa nak mod xaa gro, xaa nzho mod nzhaw rese kwaan, nzho mod labeyy xaa cho kwaan nak kwaan wen nu kwaan nawent, nel nlabeyy xaa rese kwaan wen.

6 ¹ Kwaanzee nal nawdizhtra be tant re kwaan mseedla be yilo, re kwaan non doo lo xtizh Jesucrist. Nal nzhaal gak be mod xaa gro. Nu nawdizhtra be re kwaane:

xomod nzhaal laa be re kwaan nle zee nya be lo yalgut,
nu xomod nzhaal bare be lo Dios,
² nu xomod nzhaal rubnis be,
nu xomod nzhaal zhiib be yaa be yek wech be,
nu xomod roban re xaa ngut,
nu xomod naab Dios kwent mbizh gwluhztlaka.

³ Nal nzhaal xen be lo re xcheen Jesucrist, nel sbaa nzhekla Dios.

⁴ Nel chelee tub xaa mka xni yek tub welt, nu mkayaa xaa kwaan nzlazh Dios lo xaa, nu mkayaa xaa Mbi Naban cheen Dios, ⁵ nu ngune xaa xomod chul nak xtizh Dios, nu xomod yo yalnabeyy cheen Dios lo yizhyo kwaan yo gwluhz, ⁶ nu chelee xaa nzhekla xaa laa xaa xnaz Dios, nyentra mod bare xaa lo Dios, nel naka mod zee kee xaa Xgann Dios lo krus stub welt, nu ngoo xaa xkyalnto Xgann Dios lo re myet. ⁷ Kwaane nak mod yizhyo leezha nla yey; nu cheleeya nzaaya zyen doo yalgon lo xaa nak cheena, mkayaa xaa kwaan chul kwaan nzaa Dios; ⁸ per cheleeya nebse yich nu yixnizh nzaaya, zee xobde Dios yizhyo ba, nel nik tik nanonta, zee telisa yeka.

Kwaan nkambaz be kayaa be lo Dios

⁹ Nkedoola nu gu, nixa snee nii nu, ne wen nu lee re gu nzhola naz kwaan nzhin lo yalnaban kwaan tira. ¹⁰ Dios nak tub xaa nali, nu nanyenlazht xaa re kwaan wen kwaan mle gu, nu xomod kakela gu xaa, gorna nle gu yudar re xaa Jesús, xaa nambey nak, nu xomod seetaka kale guya nal. ¹¹ Nu sbaaka nzhekla nu le kad tub gu, zee wlipa ne gu lee gu kayaa kwaan nkambaz gu mbizh gwluh. ¹² Sbaa nagakt gu mod tub xaa nchaab; nzhekla nu le gu kwentaxa nle re nu, xaa wlipa ngwii lo Dios, zee nyela be kwaz be kwaan kayaa be, kwaan né Dios zaa Dios.

¹³ Gorna lee Dios nzhé lo Abraham: “Lee na le gak zyen doo re dii cheen lu”, kwaan leeka le xaa mcheroo xaa, nel nyentra stub xaa mas non lo xaa, ¹⁴ nu nzhé xaa lo xaa: “Wli na, le na zyen doo kwaan chul lo lu, nu le na gak zyen doo re dii cheen lu”. [Gn. 22:16-17] ¹⁵ Nu zee Abraham myela mlaz kwaan nzhé Dios zaa Dios lo xaa, nu Dios mzaaya lo xaa. ¹⁶ Nu gorna lee tub xaa mbezh le tub kwaan, ncheroo xaa kwaan le tub xaa mas non lo xaa; nu snee nkin le xaa kwaan nzhé xaa. ¹⁷ Nu sbaaka mcheroo Dios gorna nzhekla xaa luu xaa lee xaa telisa zaa re kwaan né xaa lo re xaa mleey xaa kayaaya. ¹⁸ Nu rop kwaane: kwaan né Dios nu kwaan mcheroo Dios, nlu telisa leeya gak, nel Dios nankadet. Zee mrexonn be mbii gax be lo Dios zee kanap Dios be zee kayaa be kwaan nkambaz be zaa Dios lo be, nu kwaane nle chul doo lextoo be. ¹⁹ Nu kwaan nkambaz be nle zee nye nzo be lo Dios zee nik tub kwaan nagakt be; leeya nak mod tub yiib kwaan nsekwaz tub bark leen nistoo zee ztheta nzob bark. Nu kwaane nle zee nzho mod zhin be axta stub ta ler kwaan nsaaw leen yidoo cheen Dios, zee zhin be lo Dios. ²⁰ Naz baa mzeeb Jesús, zee mxal xaa xnaz be, nu snee tira ngok xaa ngwleyy non doo cheen be, mod ngok Melquisedec tub ngwleyy non doo.

Jesús nak ngwleyy mod Melquisedec

7 ¹ Lee Melquisedec ngok rey cheen yezh Salem, nu ngwleyy cheen Dios, xaa nzob naz yiba. Gorna lee Abraham mbare ngwa lo dil, nu leezha ngulo mle xaa gan lo re rey, Melquisedec mroo mzen naz zee zhaal xaa xaa leen naz, zee naab xaa gak kwaan wen lo xaa; ² zee lee Abraham mzaa tub chii part re kwaan mle xaa gan lo dil lo xaa. Lee le Melquisedec nii “rey nali”; nu nak xaa rey cheen yezh Salem, pa kwi wen xaa. ³ Nu nyent xuz xaa, nixa xnaa xaa, nu nixa xey xaa, nu nangolt xaa nixa nanguta xaa; nu snee lal nak xaa kwaan Xgann Dios, kwaanzee tira nak xaa ngwleyy non doo.

⁴ iNu nee wii be lee Melquisedec nak tub xaa non doo, nel axta xey be Abraham, mzaa tub part lo chii part re kwaan mkiib xaa lo re rey leezha ngwa xaa lo dil, nu mzaa xaaya lo xaa! ⁵ Nu mod nzhé ley cheen Ches, nebse re ngwleyy, xaa nak dii cheen Leví, nzho mod kayaa tub part lo

chii part kwaan lo re sawlazzh be, xaa nak dii cheen Israel, nixa nzhak sawlizh re xaa, nu nixa leeka dii cheen Abraham nak re xaa. ⁶ Per nixa nanakt Melquisedec dii cheen xaa Israel, mkayaa xaa lo Abraham tub part lo chii part kwaan mle Abraham gan lo dil. iNu nixa Abraham nak tub xaa mlaa Dios diizh lo, nixa sneeya Melquisedec ngunaab gak re kwaan lo Abraham! ⁷ Nu nik tub xaa nyent mod né nawlit, lee xaa naab gak re kwaan, nonra lo xaa gaka lo. ⁸ Nu lee re ngwleyy, xaa dii cheen Leví, xaa ntop gon nzhet, per lee Melquisedec, xaa mtop gon, xaa nii xtizh Dios seetaka mban xaa. ⁹ Nu axta nzho mod yé be, noka Leví kwaan re ngwleyy dii cheen xaa, xaa naab tub part lo chii part kwaan lo re xey be, xaa nak dii xaa Israel, mzaa tub part lo chii part kwaan lo Melquisedec, gorna mzaa Abraham lo xaa; ¹⁰ nel zer gal re xaa ne per nzhola xaa leen xren xey be Abraham, gorna lee Melquisedec mroo mzhaal xaa naz.

¹¹ Kwaanzee chol re ngwleyy, xaa nak dii cheen Leví mod nabeyy ley, nzho mod ngle xaa be tub xaa nali lo Dios, nangzaat Dios kwent cheen stub ngwleyy, xaa nak mod Melquisedec, tub xaa nanakt tub ngwleyy lo dii cheen Aarón, xaa mzhin lo dii cheen Leví. ¹² Nu nel gorna nzhee dii cheen re xaa nak ngwleyy, noka nkin zhee ley. ¹³ Nu Jesucrist, xaa nzaa Xkyech Dios kwent, nanakt xaa dii cheen Leví; lee xaa nak stub dii cheen re xey be, xaa Israel. Nu dii ne nik tub xaa zer gak ngwleyy zee teed xaa ma lo Dios. ¹⁴ Nel ne wen re be, lee Xaa Nabeyy be nze naz dii cheen Judá, nu Ches namzaat kwent cheen dii ne, gorna mzaa xaa kwent cho dii gak re ngwleyy.

¹⁵ Nu klar mlu kwaane gorna myaad stub xaa ngok ngwleyy, xaa nak mod Melquisedec. ¹⁶ Nu lee xaa nanakt tub ngwleyy lo dii kwaan nzaa ley kwent, sinka nak xaa ngwleyy kwaan yalngezh cheen tub yalnaban kwaan tira nanluxt. ¹⁷ Nel snee nzhé Xkyech Dios, gorna nzaa xaa kwent cheen xaa:

Lu nak tub ngwleyy tira,
mod ngok Melquisedec ngwleyy. [Sal. 110:4]

¹⁸ Kwaanzee lee ley yilo nanabeyytra be nal, nel naka tub kwaan nangezht nu nanletraya sirb nal, ¹⁹ nel lee ley cheen Ches namlet nik tub kwaan zee gak be tub xaa nali lo Dios. Per nal nkano be tub kwaan mas chul kwaan nkambaz be, zee nzho mod bii be gax lo Dios.

²⁰ Nu Dios mcheroo gorna nzhé xaa kwaane. Nu kwaane namlet xaa gorna ngok stub naz xaa ngwleyy, ²¹ per gorna mzaa xaa kwent cheen Jesús, nzhé xaa lo xaa:

Lee Xaa Nabeyy mcheroo nu nacheet xaa xtizh xaa:
“Lu nak ngwleyy tira”. [Sal. 110:4]

²² Nu nii na, Dios mxaal Jesús lo be zee ne be wlipa nak wdizh kwaan mlaa xaa lo be, kwaan mas chul ke wdizh kwaan mlaa xaa yilo. ²³ Nu lee wdizh yilo zyen doo xaa ngok ngwleyy nel nzhet re xaa nu nkin stub

xaa gak ngwleyy, ²⁴ per lee Jesús nak ngwleyy tira, nel tira mban xaa.
²⁵ Kwaanzee nzho mod tira koo xaa re xaa lo yalgut, re xaa mbii gax lo Dios kwent cheen xaa, nel tira mban xaa nu nzho mod nii xaa lo Dios kwent cheen re xaa.

²⁶ Nu kwaanzee Jesús nak ngwleyy non doo cheen re be. Lee xaa nak tub xaa nali lo Dios, nu tub xaa nanzebt jwalt, nu tub xaa nambey, nu tub xaa xa nak lo re xaa nzeb jwalt, nu tub xaa nzob naz yiba. ²⁷ Nanakt xaa mod stub naz re ngwleyy, xaa nkin gut tub ma yizata mbizh nu teed xaa ma kwent cheen re jwalt cheen leeka lee xaa, zeera teed xaa ma kwent cheen re jwalt cheen re xaa yezh, per lee Jesús mle kwaane tubka welt, gorna mzaa xaa leeka lee xaa yet. ²⁸ Lee ley cheen Ches nzo myet mod ngwleyy, xaa nzeb jwalt; per gwluzh lo ley, Dios mcheroo lee Xgann xaa gak ngwleyy non doo tira, xaa nak tub xaa tira nali.

Jesús nak xaa nle zee nzho mod bii gax be lo Dios

8 ¹ Nu kwaane mas non lo re kwaan kawdizh be nak: Nkano be tub ngwleyy non doo, xaa nzob lad li lo Dios, pa nabeyy Dios naz yiba. ² Nu nkee xaa zhiin leen yidoo kwaan wlipa nak xkyidoo Dios, Pa Nambey Doo, kwaan mdexkwaa Xaa Nabeyy kwaan namdexkwaat myeta.

³ Nu rese ngwleyy non doo, xchiin xaa nak zaa xaa gon nu teed xaa ma lo Dios, kwaanzee lee ngwleyy non doo lo be, noka nkin zaa xaa tub kwaan lo Dios. ⁴ Nu chol nzo xaa lo yizhyo ne, nixa ngwleyy nanakt xaa, nel lo yizhyo ne nzholaa xaa nteed ma lo Dios, mod nabeyy ley cheen Ches, ⁵ xaa nkee zhiin leen yidoo. Nu lee yidoo yizhyo ne nebse nak xbzhin cheen yidoo wlipa kwaan naz leen yiba, nel Dios mnabeyy Ches zee dexkwaa xaa yidoo mer mod nzhé xaa lo xaa: “Bkenzha nu bdexkwaaya modxa mlu naya lo lu yek yi Sinai”. [Ex. 25:40] ⁶ Per nal lee ngwleyy non doo cheen be, mkayaa tub zhiin kwaan mas chul, nel kwent cheen xaa mlaa Dios stub wdizh kwaan mas chul ke kwaan yilo, nel né Dios zaa Dios kwaan mas chul lo be.

⁷ Nel chelee wdizh kwaan mlaa xaa yilo nzho mod le nali myet lo Dios nankintra nglaa xaa stub wdizh, nel lo wdizh kub ne, nguné Dios le xaa tub kwaan chulra. ⁸ Per Dios ngune nawent nak re myet zee, nu nzhé xaa:

Lee Xaa Nabeyy né:

“Yo tub mbizh kwaan laa na stub wdizh kub lo re gu, xaa Israel nu xaa Judá.

⁹ Lee wdizh ne nagakt mod kwaan mlaa na lo re xey gu, gorna mzen na yaa xaa zee ko na xaa yizhyo Egipto; nel lee re xaa ne namlet wdizh kwaan mlaa na lo xaa, zee mlaa na re xaa”,
 né Xaa Nabeyy.

¹⁰ “Lee wdizh kwaan laa na kwaan re gu, xaa nak dii cheen Israel re mbizh zee, nak kwaane:

Leen yek re gu, kee na ley cheen na nu kee naya leen lextoo re gu.

Na gak Xdios gu nu lee re gu gak xaa na.

¹¹ Nu nankintra seed gu re sawlazzh gu, nixa nik tub gu nayétra lo wech gu:

‘Bkayaa Xaa Nabeyy’,

nel rese xaa mkayaa na,

axta xaa mas nanont nu xaa mas non lo re gu.

¹² Nu lesla na ne na gu lo re kwaan nawent kwaan mle gu, nu tira yenlazzh na re jwalt kwaan mle gu.” [Jer. 31:31-34]

¹³ Nu gorna nzhé xaa: “Laa na stub wdizh kub lo re gu”, zee mle gox xaa wdizh yilo. Nu lee kwaan gox lux.

Yidoo yizhyo nu yidoo yiba

9 ¹ Nu kwaanzee, lee wdizh yilo nabeyy xomod nzhaal gool xaa lo Dios nu nzaaya kwent cheen tub yidoo yizhyo ne. ² Nu lee yidoo ne nak chop leen; lee leena pa yilotlaka le Pa Nambey, pa nzo bruj kwaan nzaa xni, nu mdo pa nzob pan nayon cheen Dios. ³ Nu tub lee ler nsaaw lo tub pa le Pa Nambey Doo; ⁴ baa nzho tub mdo kwaan nak or, pa nzek ngwleyy yaal, nu nzho kaj cheen wdizh yilo kwaan mteeb xaa or dub cho. Nu leen kaj ne nzho tub luunch kwaan or kwaan nzho maná leen, nu noka nzho garrot cheen Aarón leena kwaan mzaa yeey, nu rop ke kwaan nkee ley lo. ⁵ Nu tich kaj mzo xaa chop kwaan nlu mod chop mandad cheen Dios kwaan le kerubin; nu lee xiil xaa nsaaw tich kaj pa nchub ngwleyy ren zee kiib Dios jwalt. Per lee nal nankintra za na kwent xomod nak re kwaane.

⁶ Nu nii na, gorna list nzhi xaa re kwaane, lee re ngwleyy nrep yizata mbizh leen pa yilo leen yidoo, zee nle xaa xchiin xaa. ⁷ Per lee stub pa leen yidoo nrep nebse ngwleyy non doo, nu nrep xaa tubka welt tub liin; gorna nrep xaa nkin wee xaa ren cheen ma, zee zaa xaaya kwent cheen re jwalt cheen leeka lee xaa nu kwent cheen re jwalt cheen re xaa yezh, kwaan nanzeent xaa nle xaa. ⁸ Nu lee Mbi Naban nzhekla yé kwaane: Lee naz kwaan nzhin Pa Nambey Doo zer xal, dub leezha seetaka nzho yidoo kwaan yilo. ⁹ Nu kwaane nak tub wdizh nabix kwaan nlu xomod naka nal. Kwaanzee nanont zaa xaa gon nu teed xaa ma naz lach roo yidoo, nel kwaane nyent mod le zee naletra xaa xgab lee xaa nak tub xaa nzeb jwalt. ¹⁰ Nel re kwaane nebse nzaa kwent cho kwaan nzho mod gaw xaa nu go xaa, nu xomod nzhaal yanag xaa, nu cho kwaan nzho mod le xaa. Nu kwaane ngok non axta gorna lee Dios mlaa stub wdizh kub.

¹¹ Per lee nal, myaadla Jesucrist, nu lee xaa nak ngwleyy non doo cheen be nal, xaa nyaadno re kwaan chul. Nu leen yidoo pa mzeeb Jesucrist mod ngwleyy, naka tub kwaan nonra nu kwaan wlipa nak yidoo cheen Dios, kwaan namdexkwaat yaa myet; kwaan nzhekla na nii na nak; nanzhota yizhyo ne. ¹² Nu nal Jesucrist mzeeb tubka welt leen yidoo Pa Nambey Doo, nu namzeebt xaa zee zaa xaa xren chib o xren beser, lee xaa mrep zee zaa xaa leeka xren xaa zee mzi xaa be, nu snee mle xaa gan zaa xaa yalnaban kwaan tira lo be. ¹³ Wliya, chelee xren ngoon, nu xren chib, nu xkade cheen bak yeen nle nzhul kwerp cheen myet lo jwalt, ¹⁴ mas non xren Jesucrist. Nel lee Jesucrist, mod mle Mbi kwaan tira mban yudar xaa, mzaa xaa leeka lee xaa mod tub gon nali doo lo Dios, zee kwaan xren xaa le xaa gan mle nzhul xgab cheen be lo re kwaan mle be yilo, kwaan nle zee nya be naz lo yalgut, lee nal nzho mod kee be zhiin lo Dios, xaa tira mban.

¹⁵ Nu Jesucrist kwaan yalgut cheen xaa ngwa kwent cheen be lo Dios zee mlaa Dios stub wdizh kub lo be; nu mzi xaa be nu mchee xaa re jwalt kwaan mle be lo wdizh yilo, zee gak be xaa Dios nu kayaa be re kwaan né Dios zaa Dios, nel mleey Dios be. ¹⁶⁻¹⁷ Kwaane nak mod leezha nlaa ngwzan tub kwaan lo xinn xaa nu ngaxkwaa xaa tub yech kwaan zaa kwent lee re xinn xaa kayaa. Nu nanont yech gorna lee ngwzan mbanaka, nona axta gorna lee xaa ngut. Nu nkin lu lee ngwzan wlipa ngut, zee lee re xinn xaa nzho mod kayaa re kwaan mlaa xaa lo xaa.

¹⁸ Nu kwaanzee noka wdizh yilo mlaa Dios kwaan ren. ¹⁹ Nel gorna ngulo mzaa Ches kwent rese ley lo re xey be; zeera mzen xaa yichled mbakxiil naxne, nu tub ram yag le hisopo, nu mchep xaaya lee ren cheen baser nu cheen chib kwaan nzhaal kwaan nis, nu mchuun xaaya tich yech kwaan nkee re ley lo, nu noka mchub xaaya yek rese xey be, xaa nak dii xaa Israel. ²⁰ Zee nzhé xaa lo re xaa: “Ren ne nlu lee Dios mlaa tub wdizh kwaan re be, kwaanzee nzhaal gon be xtizh xaa kwaan nkee lo yech ne”. [Ex. 24:8] ²¹ Nu sbaaka mchub Ches ren tich yidoo cheen Dios, nu tich re kwaan nle xchiin xaa leen yidoo. ²² Nu nzhé ley, rese kwaan nkin gak nzhul kwaan ren; nu nayiibt jwalt cheleeya nagakta kwaan ren.

Xren Jesucrist nchee jwalt

²³ Nu chelee re kwaan nak nebse xzbhin cheen re kwaan yiba ngok nzhul snee, lee re kwaan wlipa nak kwaan yiba ngok nzhul kwaan tub ren mas nzhul. ²⁴ Nel Jesucrist namrept leen yidoo kwaan mdexkwaa re myet yizhyo ne, kwaan nak nebse xzbhin cheen kwaan wlipa nak yidoo; Jesucrist mzeeb yiba, zee zo xaa lo Dios, zee nii xaa kwent cheen be.

²⁵ Nu namzeebt xaa zee zaa xaa leeka lee xaa zyen welt, modxa nle ngwleyy non doo yizata liin, xaa nzeeb leen yidoo Pa Nambey Doo zee zaa xaa ren kwaan nanakt xren xaa. ²⁶ Nel chol snee naka, Jesucrist nget

zyen doo welt axta gorna ngulo mdexkwaa yizhyo. Per lee kwaan wli nak, lee Jesucrist myaadla tubka welt re mbizh gwluzh ne, nu mzaa xaa leeka lee xaa yet, nu snee mkiib xaa jwalt cheen re be. ²⁷ Nu nii na, rese xaa yet tub welt, nu gwluzh naab Dios kwent, ²⁸ sneeka Jesucrist mzaa xaa leeka lee xaa yet tubka welt, zee kiib xaa jwalt cheen zyen doo myet. Nu yaad xaa stub welt, per welt ne nayaadt xaa zee wee xaa jwalt cheen re myet, sinka yaad xaa zee zaa xaa yalnaban lo re xaa kwaan nkambaz xaa.

10 ¹ Nel lee ley cheen Ches nak nebse mod tub xbzhin cheen re kwaan chul kwaan yaadno Jesucrist, kwaan wlipa nak. Kwaanzee lee ley nyent mod le nali re xaa lo Dios, xaa nzhekla ya lo xaa, leezha yizata liin nteed xaa ma lo Dios modxa nabeyy ley. ² Nu chol wlipa nkiib ley jwalt, nayotra yek re xaa lee xaa nzeb jwalt, nu snee nateedtra xaa ma. ³ Per leezha nteed xaa ma yizata liin, nebse nleya zee nselazh xaa re jwalt kwaan mle xaa. ⁴ Nel lee ren cheen ngoon nu cheen chib nyent mod kiib jwalt.

⁵ Kwaanzee Jesucrist gorna myaad xaa yizhyo ne nzhé xaa lo Xuz xaa: Nanzheklat lu teed xaa ma lo lu, nixa nanzheklat lu zaa xaa gon lo lu, sinka mzaa lu tub kwerp lo na.

⁶ Nanyulat lu teed xaa ma lo lu, nixa nanyulat lu zek xaa ma lo lu, kwent cheen jwalt cheen xaa.

⁷ Zee nzhé na:

“Nee nzo na,
modxa nzaa Xkyech Dios kwent cheen na,
Dios, nzhekla na le na kwaan nzhekla lu”. [Sal. 40:6-8]

⁸ Yilotlaka nzhé xaa: “Nanzheklat lu teed xaa ma lo lu, nixa nanzheklat lu zaa xaa gon lo lu, nixa nanyulat lu zek xaa ma lo lu”, kwent cheen jwalt cheen xaa nixa sbaa nabeyy ley. ⁹ Nu zeera nzhé xaa: “Nee nzhal na zee le na kwaan nzhekla lu”. Nu snee mlux xaa wdizh gox nu mlaa xaa stub wdizh kub. ¹⁰ Nu ngok nali be lo Dios nel Jesucrist mle kwaan nzhekla Dios, gorna mzaa xaa kwerp cheen xaa mkee lo krus tubka welt.

¹¹ Nu rese ngwleyy, yizata mbizh nzo xaa nkee xaa xchiin xaa nu nteed xaa ma lo Dios, kwaan nyent mod kiib jwalt. ¹² Per lee Jesucrist gorna ngulo mzaa xaa leeka lee xaa zee tira mkiib xaa rese jwalt cheen re be, nu mya xaa zee mzob xaa lad li lo Dios, pa nabeyy xaa. ¹³ Baa nzob xaa zee kwaz xaa, axtaka chezhin Dios rese xaa nayii ne xaa zee kichxub xaa lo xaa, nu zee gak xaa mod tub kwaan zhib xaa nii xaa tich. ¹⁴ Nel Jesucrist kwaan tubka gon, tira mle nzhuul xaa re xaa Dios. ¹⁵ Nu noka Mbi Naban mzaa kwent cheen kwaane, gorna nzhé xaa:

¹⁶ Né Xaa Nabeyy:

“Lee wdizh kwaan laa na lo re gu, xaa Israel,

re mbizh zee, nak kwaane:
 Leen yek re gu, kee na ley cheen na,
 nu kee naya leen lextoo re gu". [Jer. 31:33]

¹⁷ Nu noka né xaa:

Nu tira yenlazzh na re jwalt
 nu re kwaan nawent kwaan mle xaa. [Jer. 31:34]

¹⁸ Nu kwaanzee gorna lee re jwalt mzhe, nankintra teed xaa re ma
 kwent cheen jwalt lo Dios.

Nkin bii be gax lo Dios

¹⁹ Nu kwaanzee wech nu bzan, nal nzho mod rep be kwaan dub lextoo
 be leen yidoo Pa Nambey Doo, kwent cheen xren Jesucrist, ²⁰ nu kwent
 cheen naz kub kwaan nzhin lo yalnaban. Lee naz ne mxal Jesucrist
 leezha ngut xaa nu mkiib xaa ler kwaan nyaaw leen yidoo cheen Dios.

²¹ Nu noka nel nkano be tub ngwleyy non doo leen yidoo cheen Dios;

²² zee nzhaal bii be gax lo Dios kwaan dub lextoo be, nel ne wen be lee
 xaa kayaa be, nel xren Jesucrist mloo re xgab nawent yek be, nu nel
 myetla kwerp cheen be kwaan nis nambey. ²³ Noka nzhaal nalechopt be
 yek be lo re kwaan nzaa be kwent nel telisa Dios zaa re kwaan né xaa
 zaa xaa lo be. ²⁴ Noka nzhaal kwaan be mod le be zee nye gak lextoo tub
 be stub be zee seed be kela be re wechxinn be nu le be kwaan wen.

²⁵ Nu nanzhaalt laa be kasa re be mod lak xaa Jesús nlaa xaa nankasatra
 xaa, per nzhaal le be zee nye gak lextoo tub be stub be, nu mas le beya
 nal nel ne be merla zhin mbizh bare Xaa Nabeyy.

²⁶ Chelee be ne be xana kwaan wli nak nu nanzheklat be le beya,
 nyentra stub mod ngak nzhu be lo Dios; ²⁷ zee nebse nzheb doo be kwaz
 be naab Dios kwent lo be, nu nya be lo ki kwaan lux re xaa nayii ne
 Dios. ²⁸ Nel yilo lee re xaa nanzhont kwaan nzhe ley cheen Ches, nu
 nzho chop chon xaa nzaa xaa kwent cheena, zee nanlestrala xaa ne xaa
 xaa, nu nzhut xaa xaa. ²⁹ Nu nel sbaa mle xaa, itelisa grora bid ded re
 xaa kwaan ngoo xkyalnto Xgann Dios, nu nanont xren xaa lo xaa kwaan
 mle nzhu be lo Dios, nu mde xaa lo Mbi Naban cheen Dios, xaa nkela
 xaa! ³⁰ Nu ne be lee Xaa Nabeyy né: "Na nak xaa naab kwent; na kix".
 [Dt. 32:35] Nu noka né xaa: "Lee Xaa Nabeyy naab kwent lo re xaa xaa".
 [Dt. 32:36] ³¹ iNzhaal zheb be le be snee, napaka yiyo be lo Dios xaa
 mban, zee naab xaa kwent lo be!

³² Per bselazzh gu re kwaan yilo, leezha pensa mkiib Dios yalnakaw yek
 gu, nu xomod mye gu mded gu bid, ³³ nu mbyech xaa lo gu nu mzaa
 xaaya yenn gu pa nzhi re myet, nu zlak gu mzhaal kwaan re wech gu
 zee noka gu mded bid kwaan mded re xaa. ³⁴ Nel lee re gu mlesla ne re
 xaa nzho lozhyib, nu nyakla gu gorna mlewann xaa re kwaan nkano gu,
 nel nela gu lee naz yiba nkano gu kwaan mas chul nu kwaan tira ndii.

³⁵ Kwaanzee tubka bwii gu lo Xaa Nabeyy, nu snee kayaa gu re kwaan

zaa xaa gwluh. ³⁶ Nu bye gu ded gu bid, zee leezha ngulo mle gu kwaan nzhekla Dios, snee kayaa gu kwaan né Dios zaa xaa. ³⁷ Nel lee Xkyech Dios nzhé:

Nel tira naxchetra naya,
yaad xaa nak kwent yaad, nu nakwaztra xaa.

³⁸ Lee re xaa nali nzo lo na,
tubka ngwii xaa lo na nu ban xaa;
per chelee xaa bare xaa naz tras,
nawent gak lextoo na ne na xaa. [Hab. 2:3-4]

³⁹ Nu lee re be nanakt xaa mbare naz tras zee deed be bid, sinka lee re be nak xaa kayaa yalnaban, nel tubka ngwii be lo Jesús.

Xomod mwii re xaa yilo lo Dios

11 ¹ Leezha ngwii tub xaa lo Dios, tubka kwaz xaa kayaa xaa re kwaan nanlut lo xaa. ² Nel sbaa mkayaa Dios re xey be xaa yilo mod tub xaa nali lo xaa, nel tubka mwii xaa lo Dios.

³ Nel ngwii be lo Dios, zee ne be lee Dios mdexkwaa re kwaan nyun lo be nal kwaan re kwaan nayunt, sbaa mdexkwaa xaa yizhyo kwaan xtizh xaa.

⁴ Nel mwii Bel lo Dios, zee mzaa xaa tub gon kwaan mas chul ke kwaan mzaa Caín lo Dios, nu kwaanzee lee Dios mkayaa xaa mod tub xaa nali lo xaa nel sbaa mlu leezha mkayaa Dios gon cheen xaa. Nu kwaanzee nixa ngutla Bel, seetaka kalu xaa xomod mwii xaa lo Dios.

⁵ Nel mwii Nok lo Dios, zee dub namban xaa nya xaa naz yiba, nu mkwaan re xaa xaa, per nanguzhalt xaa lo re xaa, nel Dios mbe xaa naz yiba, zee nayeta xaa. Lee Xkyech Dios nzaa kwent, leezha zeeraka wee xaa Nok, myula xaa mod nle Nok. ⁶ Per nyent mod yula Dios tub xaa, chelee xaa nangwiit lo xaa. Nel chelee tub xaa nzhekla bii gax lo Dios, nkin ne xaa nzho tubka Dios, xaa zaa zyen doo kwaan chul lo re xaa nzhekla kwaan xaa.

⁷ Nel mwii Noé lo Dios, leezha nzhé Dios lo xaa ded re kwaan zeeraka gak nu kwaan zeeraka lu, mbin xaa diizh nu mdexkwaa xaa tub bark, zee lee re sawlizh xaa ban. Nu sbaa mlu Noé lee re myet yizhyo nzhaal yet, nel namwiit xaa lo Dios; nu noka mle Noé gan zo nali xaa lo Dios, nel mwii xaa lo Dios.

⁸ Nel mwii Abraham lo Dios, kwaanzee mbin xaa diizh gorna mrezh Dios xaa ya xaa naz yizhyo kwaan zaa Dios lo xaa nu lo re xinn xaa. Mroo xaa yizhyo paro nzho xaa, nu nixa nanet xaa naz pa ya xaa; ⁹ nu nel mwii xaa lo Dios, zee ngu xaa yizhyo kwaan nzhé Dios zaa Dios lo xaa, mod tub xaa stub yezh. Ngu xaa leen tub yoo ler, modxa ngu Chak ngu Kob, rop xaa ne noka kayaa kwaan nzhé Dios zaa xaa lo xaa. ¹⁰ Sbaa mle Abraham nel yezh, kwaan nech doo nzho simyent cheen, mkambaz xaa, kwaan mza leeka Dios.

¹¹ Nu noka Sara nel mwii me lo Dios, nixa ngox me nu mdedla liin kwaan gal xinn me, mbeyyxiin me, nel tubka mle me xgab lee Dios le kwaan nzhé Dios lo me. ¹² Nu snee lee Abraham, nixa merla yet xaa, mle xaa gan mkano zyen doo dii cheen xaa, lal mbal yiba nu lal yux kwaan nzhi roo nistoo, kwaan nyent mod lab xaa.

¹³ Nu rese xaa ne ngut, nu namkayaat xaa kwaan nzhé Dios zaa Dios lo xaa, nixa mwii xaa lo Dios; per myuna lo re xaa zit nu nyula xaaya, mzeen xaa lee re xaa nak mod xaa stub yezh yizhyo ne. ¹⁴ Kwaanzee lee re myet mbezh xaa stub yezh nak xaa, nzhekla xaa yé xaa lee xaa seetaka kakwaan mer lazh xaa. ¹⁵ Nel chelee re xaa ngle xaa xgab lazh xaa nak paro mroo re xaa, nzho mod ngbare xaa naz ba stub welt; ¹⁶ per lee re xaa ne nzhekla yo stub yezh kwaan mas chul, kwaan nzho naz yiba. Kwaanzee lee Dios nantont nak Xdios re xaa, nel mdexkwaala xaa tub yezh kwaan zaa xaa yo re xaa.

¹⁷ Nel mwii Abraham lo Dios, zee mzen xaa xgann xaa Chak, xaa tubka lo xaa, zee teed xaa xaa mod tub gon lo Dios, leezha nzhekla Dios wii Dios nen che zon Abraham diizh. Sbaa mle Abraham nixa mbin xaa xtizh Dios leezha nzhé Dios lo xaa: ¹⁸ “Nebse naz lad cheen Chak yo re dii cheen lu”. [Gn. 21:12] ¹⁹ Abraham ne lee Dios, nkano gro yalgezh, axta nzho mod seban xaa re xaa ngut; kwaanzee lee Abraham mkayaa xgann xaa stub welt, nu ngoka mod mseban Dios xaa.

²⁰ Nel mwii Chak lo Dios, zee ngunaab xaa kwaan ngok lo Kob nu Esaú gwluh.

²¹ Nel mwii Kob lo Dios, gorna mer yet xaa, zee ngunaab xaa kwaan gak lo rop xinn Che, nu mbill xaa lo Dios, nu mkag xaa cho xbaston xaa.

²² Nel mwii Che lo Dios, nu nzhé xaa gorna mer yet xaa, gwluh roo re xey be yizhyo Egipto, nu mlaa xaa diizh cho kwaan nzhaal le re xaa kwaan xchit xaa.

²³ Nel mwii xuz Ches nu xnaa Ches lo Dios, zee gorna ngol Ches, mkaxlaan xaa Ches chon mbee; nel ne xaa chul doo nzhak mad, nu namzhebt xaa ngune xaa rey.

²⁴ Nel mwii Ches lo Dios, zee nangzaat xaa diizh ngak xaa xinn xchap rey, me mxeen xaa; ²⁵ nu mas mle xaa xgab xaa ded xaa bid kwaan re xaa Dios, ke le xaa re kwaan nawent kwaan nyula kwerp lo yizhyo ne.

²⁶ Mle xaa xgab mas wen ded xaa bid kwent cheen Xaa Xaal Dios Nabeyy nu kayaa xaa re kwaan zaa Dios lo xaa, kwaan mas non ke rese kwaan non kwaan nzho Egipto.

²⁷ Nel mwii Ches lo Dios, zee mroo xaa yizhyo Egipto, nu namzhebt xaa ne xaa rey, nu mye xaa mzo naz wen mod tub xaa nyun Dios xaa nanlut lo. ²⁸ Nel mwii Ches lo Dios, zee mle xaa yalni cheen Paskwa, nu mnabeyy xaa zee chuun re xaa ren roo li rese xey be, zee lee mandad kwaan mbit re xgann xaa, xaa yilo, naguta nik tub xgann re xey be, xaa Israel.

²⁹ Nel mwii re xey be lo Dios, zee mded xaa Nistoo Naxne lo yo bizh; nu gorna lee re xaa Egipto nzhekla ngded, rese xaa ngwep nis.

³⁰ Nel mwii re xey be lo Dios, zee mluux bla cheen yezh Jericó, gorna ngulo mzaa re xaa welt cho yezh gash mbizh. ³¹ Nu nel lee Rahab, me nto cho, mwii lo Dios, nanguta me kwaan re xaa nanzhont diizh, nel chul mkayaa me rop sawlazzh be, xaa ngwa ngusewii xomod nzhak yezh.

³² Nal nagatra tyemp za na kwent cheen Gedeón, Barac, Sansón, Jefté, David, Samuel, nu re xaa mzaa kwent kwaan nzhé Dios lo lee xaa yilo.

³³ Nel mwii re xaa ne lo Dios, mle xaa gan lo zyen dil, nu nali mnabeyy xaa, nu mkayaa re xaa kwaan nzhé Dios zaa xaa, nu msaaw xaa roo mbezh, ³⁴ nu msuy xaa bal ndok, nu mle re xaa gan gorna nzhekla re xaa gut xaa kwaan spad, nu mkayaa xaa yalngezh lo Dios leezha nyent moda lo xaa, nu ngok re xaa tub xaa ngezh doo lo dil, nu mle xaa gan zee xonn re xkontrad xaa lo xaa. ³⁵ Noka ngu lak ngwnaa, nel mwii me lo Dios, zee mseban Dios xaa ngutla garli me.

Per noka zlak xaa mwii lo Dios ngut gorna kaded xaa bid, nu namzeyalt xaa sela xaa xaa, nel mkwaz xaa zee roban xaa naz lo stub yalnaban kwaan mas chul. ³⁶ Zlak xaa mloo re xaa xkyaalnto, nu mzaa xaaya yenn xaa, nu mkado xaa xaa kwaan kaden lozhyib. ³⁷ Nu zlak xaa mbit re xaa kwaan ke, zlak xaa mle rol xaa kwaan syer, nu zlak xaa mbit xaa kwaan espad; nu nales doo nzhak zlak xaa nel nkin gak xaa ne yichled mbakxiil nu yichled chib, nu nyent demi lo xaa nu mzaa xaaya yenn xaa. ³⁸ Re xaa ne mze naz wen nu naz leen re yi nu ngot xaa leen re yeer. Nu nanont re xaa yizhyo zee yo kwaan re xaa ne.

³⁹ Re xaa ne nyakla Dios ne nel mwii xaa lo Dios. Nu namkayaat re xaa kwaan nzhé Dios zaa Dios lo xaa; ⁴⁰ nel lee Dios mselazh re be, nu noka nzhekla xaa zaa xaa tub kwaan chul lo re be, zee tubka gak re be kwaan xaa ne, zee wlipa gak rese be tub xaa nali.

Wii be nebse lo Jesucrist

12 ¹ Kwaanzee, nel mlu re xaa ne lo be xomod nak nzhaal wii be lo Dios, nzhaal gak be mod tub xaa nrexonn zee le xaa gan kwaan zaa xaa lo xaa, nu laa be rese kwaan nle storb lo be, nu bachii be lo re jwalt kwaan nle zee ralnii be. ² Lach be lo Jesús, nel lee xaa mlu lo be xomod nzhaal wii be lo Dios nu lee xaa nle zee nye nzo be lo Dios. Jesús mded bid nu namtont xaa ngut xaa lo krus, nel nyakla xaa ne xaa kwaan mzaa Dios lo xaa; nu mzob xaa lad li lo Dios pa nzob Dios nabeyy.

³ Kwaanzee nzhaal selazh be Jesús nen xomod myela xaa ne xaa re xaa nzeb jwalt gorna mted xaa xaa bid, zee nayizhat be nixa nagaknalest lextoo be, ⁴ nel lee re gu zer yela ded bid axta xo gu ren cheen gu.

⁵ ¿Che myenlazzhla gu kwent kwaan mzaa Dios lo gu, xaa nak mod xinn xaa? Nel lo Xkyech Dios nkee:

Xiin na, nzhaal gak non lo lu mod nseli Xaa Nabeyy lu, nu nixa nagakt nales lextoo lu gorna lee xaa galno lu.

⁶ Nel lee Xaa Nabeyy nseli re xaa nkela xaa;

nu nchezi xaa re xaa nkayaa xaa mod xinn xaa. [*Job 5:17, Pr. 3:11-12*]

⁷ Ye be ded be bid, nel Dios nseli re xaa nak xinn xaa. Rese xaa nseli xinn nu nlu xaa kwaan wen lo xaa. ⁸ Nu chelee Dios naselit re be modxa nseli be xinn be, zee nanakt be mer xinn xaa. ⁹ Nel leezha chut be mkano be xuz be, xaa nseli re be, nu zee lee re be nzhon be xtizh xaa.

Kwaanzee nzhaalra gon be xtizh Xuz be, xaa nzob naz yiba, zee zaa xaa yalnaban lo be. ¹⁰ Lee xuz be, xaa yizhyo ne lakse liin nseli xaa be lo re kwaan wen leezha chut be mod nzak xaa wen; per lee xuz be Dios nseli be zee wen ded be, zee nzho mod gak nzhul be mod nzhul nak lee xaa.

¹¹ Wli, gorna kaded be bid nanyulat beya nel neya; per gorna ngulo mded beya, nleya zee wen xeen be nu nleya zee nali zo be.

Xomod nzhaal zo xaa lo Dios

¹² Kwaanzee, blo re jwers kwaan nzho yaa be nu nii be kwaan nyent jwers, ¹³ nu kwaan be naz nali ze be, zee lee re xaa reke tich be, xaa naguuzh nii nu xaa narek nii, nandenket zee ze wen xaa.

¹⁴ Kwaan be mod kwi chul be kwaan rese myet; nu kwaan be zo be nzhul lo Dios, nel chelee be nanzhult be nyent mod yun Xaa Nabeyy lo be. ¹⁵ Nzhaal kanap be be zee nik tub be nayojwalt lo yalnkala cheen Dios, nu nanzhaalt gak be mod tub lox nala kwaan nkano benen, napa lee tub be le zee lee stub wechxinn be laa Dios. ¹⁶ Kanap be be zee nik tub be nalet re kwaan nzhekla kwerp, nu nagakt be mod Esaú, tub xaa namwiit lo Dios nu mto xaa yalnabeyy cheen wech xaa, xaa yilo, zee mka xaa tub yann kwaan ndaw xaa. ¹⁷ Nu ne wen be, lee mas gwluzh nzhekla xaa naab xuz xaa kwaan gak lo xaa per nyentra moda, nixa mbinn xaa nu nzhekla xaa kayaa xaa yalnabeyy cheen wech xaa, xaa yilo stuba.

¹⁸ Per nangwat be lo tub kwaan nzho mod wii be lo, mod yi Sinaí, pa ngwa re xey be, xaa yilo. Nel re mbizh zee, lee lo re xey be myun mla balki pa nzho yalnakaw nu mroo dox mbi. ¹⁹ Nu mbin xaa bi cheen trompet nu noka mbin xaa ngunii Dios tub mod kwaan nyent mod ngye xaa, kwaanzee mnaab xaa zee naniitra Dios lo xaa. ²⁰ Nel nyent mod ngye xaa lo wdizh kwaan mxaal Dios kwaan nzhé: “Axta chelee tub ma la nii cho yi ne, nkin zaake gu ma nu gut gu ma”. [*Ex. 19:12-13*] ²¹ Nu tant nakap doo nzhak re kwaan myun, zee nzhé Ches: “Tubka nxizh na lo yalnacheb”. [*Dt. 9:19*]

²² Per lee re be nzha naz yi Sión. Nee nzho yezh cheen Dios, xaa tubka mban. Lee yezh ne nak Jerusalén, nu nzhiya naz yiba. Naz ba nzhi zyen doo mandad cheen Dios, nu naz ba nzho yalni. ²³ Naz ba nzho be tubka kwaan re xaa Jesús, re be xaa yilotlaka lo Dios, re xaa mkee le lo

Xkyech Dios kwaan nzho naz yiba. Naz ba nzho Dios, xaa naab kwent lo rese myet, nu re xaa xaa nzho baa, xaa mle xaa nali. ²⁴ Noka Jesús nzho baa, xaa ngwa kwent cheen be lo Dios zee mlaa Dios wdizh kub ne lo be. Baa yo be kwaan lee xaa nel mchub xaa xren xaa cho be, zee mle nzhul xaa be, nu leeya nanakt mod xren Bel kwaan naab kwent.

²⁵ Kwaanzee nzhaal kanap be be napa lee tub be nagont kwaan kani Dios lo be, nel chelee re xaa zee, tira nguyo xaa gorna nambint xaa kwaan ngunii tub xaa yizhyo lo xaa, mas nik tik nalet re be gan xonn be lo yalnayii cheen Dios, gorna lee xaa nzob naz yiba nii lo be nu nalet be kwaan nii xaa. ²⁶ Nel gorna ngunii Dios lo xaa, nebse bi cheen xaa nakap doo mgun xog yizhyo. Per nal né xaa: “Stub welt le naya, per zee nakunt na xog nebse lo yizhyo noka kun naya yiba”. [Hag. 2:6] ²⁷ Leezha nii “stub welt” naka zee telisa kiib xaa rese kwaan mdexkwa xaa, re kwaan nzho mod gun, zee lake rese kwaan nangunt, rese kwaan tira ndii. ²⁸ Kwaanzee rese be nzhaal nyakla be nel kakayaa be tub pa chul kwaan kazaa Dios lo be, tub pa nangunt. Kwaanzee nzhaal gool be lo Dios mod nyula xaa, nu gon be xtizh xaa kwaan yalnacheb, ²⁹ nel lee Xaa Nabeyy be nzho mod lux be mod ki kwaan tira zek rese kwaan.

Kwaan mlaa Dios le re xinn Dios

13 ¹ Nalaat be kela be tub be stub be mod wech be. ² Nu noka nzhaal zaa be garli be kwaz stub naz xaa, nel sbaa ngu lak xaa mkayaa mandad cheen Xaa Nabeyy nixa namzeent xaaya.

³ Nu tubka selazh be re xaa nzho lozhyib mod tub xaa noka nzho lozhyib kwaan lee xaa. Nu noka nzhaal selazh be re xaa nded bid mod tub xaa noka kaded bid.

⁴ Nzhaal gak non yalnchelya lo be, nu nzhaal gak be nali lo sa be, nel Dios naab kwent lo re xaa nchaal stub naz sa myet.

⁵ Nu nazoblazht be demi, nu nix gak lextoo be ne be re kwaan nkano be, nel Dios né: “Tira nalaat na lu, tubka le na yudar lu”. [Dt. 31:6, 8]

⁶ Kwaanzee nzho mod yé be:

Dios tubka nle yudar na

nu nazhebt na ne na kwaan le myet na. [Sal. 56:3-4, 8-11; Sal. 118:6]

⁷ Nu tubka selazh be re xaa kwaan nzaa kwent cheen wdizh chul lo be, nu wii be xomod nzo xaa lo re kwaan chul, nu sbaaka nzhaal wii be lo Jesús modxa ngwii xaa lo Jesús.

⁸ Lee Jesucrist nak lal naaze nu nalzhe nu axta tira. ⁹ Nu nareket be tich stub wdizh, nel nela be lee Xaa Nabeyy, lo yalnkala cheen xaa, mle xaa zee nye gak lextoo be, nu namlet xaaya nel ngwii be lo kwaan nzhaw be, mod nle re xaa sawlazh be.

¹⁰ Nel lee be nkano tub mdo kwaan nzhul doo nak, pa nyent mod gaw re ngwleyy yizhyo ne. ¹¹ Nu lee ngwleyy non doo yizhyo ne nzeno ren cheen ma naz leen xkyidoo Dios, per lee kwerp cheen ma ngut, nzek

xaaya naz jwer yezh. ¹² Kwaanzee sbaaka naz jwer yezh mded Jesús bid lo yalgut cheen xaa, zee le nzhuul xaa myet kwaan xren xaa. ¹³ Zee nzhaal ya be lo xaa naz jwer yezh nu nalet be xgab leezha xizhno xaa be mod mxizhno xaa Jesús. ¹⁴ Nel lo yizhyo ne nankanot be tub yezh kwaan ndii tira, kwaanzee lee be nkwaan tub yezh kwaan nzho yiba kwaan ndii tira. ¹⁵ Kwaanzee nzhaal gool be lo Dios kwent cheen kwaan mle Jesucrist, nu kwaan nzhol be lo xaa nak mod tub gon kwaan nzaa be lo xaa. Gool be lo Xaa Nabeyy kwaan roo be. ¹⁶ Nu nayenzlaxht be le be kwaan wen nu nzhaal zaa be kwaan nkano be lo stub naz xaa nel kwaan nak mod tub gon kwaan nyula Dios.

¹⁷ Gon be xtizh re xaa nseed be xtizh Dios, nu zheta gak be lo xaa, nel nanyizhat xaa kanap xaa be. Gon be xtizh xaa, zee tubka le xaaya kwaan yalnix nu nagakta tub kwaan nga doo nu sbaa mas chul seed be lo xaa.

¹⁸ Naab gu lo Dios kwent cheen nu, zee nzho mod le nu wen lo rese xaa, kwaan tub xgab nali. ¹⁹ Nu leezha naab gu lo Dios kwent cheen na, naab gu zee le Dios, zee lijer bare na lo gu stub welt.

Diizh gwluuzhtlaka

²⁰⁻²¹ Naab na lo Dios, xaa nle zee chul kwi be, xaa mseban Jesucrist lo re xaa ngut, zee le xaa yudar be nu zaa xaa rese kwaan chul kwaan nkin be zee nzho mod le be kwaan nzhekla xaa. Nu nzhekla na gool rese myet lo Jesucrist tira nel lee xaa nak xaa wen nkanap re be, xaa nak mod re xmbakxiil xaa, nu mxo xaa xren xaa zee mlaa xaa wdizh kub lo re be. iSbaa gaka!

²² Wech nu bzan, naab na lo gu, nkenzha gu lak lan wdizh ne kwaan mkee na lo gu. ²³ Nzhekla na ne gu, lee wech be Timoteo mroola lozhyib nu chelee xaa lijer zhin xaa lo na zee ropse nu yasewii lo gu.

²⁴ Xaal na “dix” cheen na lo re xaa nseed gu xtizh Dios nu lo re xaa Jesús, xaa nambey naz baa. Noka re xaa Italia xaal “dix” lo gu.

²⁵ Nzhekla na luu Dios yalnkala cheen xaa lo gu.

Sbaa gaka.